

ALLERØD KOMMUNE

Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Møde nr. 18

Mødet blev holdt mandag den 16. februar 2015 på Rådhuset i Mødelokale C.
Mødet begyndte kl. 07:30 og sluttede kl. 08:30.

Medlemmer: Formand - Miki Dam Larsen (A), Jesper Hammer (D), Erik Lund (C), Nikolaj Bührmann (F), Agnete Fog (B)

Afbud: Næstformand - Marie Kirk Andersen (C), John Køhler (V)

1. Bemærkninger til dagsordenen	1
2. Meddelelser	2
3. Valg af projekt for ny daginstitution ved Ravnsholt skolen, herunder frigivelse af anlægsmidler	3
4. Sag fra Marie Kirk Andersen vedr. køkken i Molevitten	6
5. Afstemning om madordninger i daginstitutioner, 2015	7

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**1. Bemærkninger til dagsordenen**

Sagsnr.: 15/126

Punkttype -**Tema** -**Sagsbeskrivelse** -**Administrationens
forslag** -**Afledte
konsekvenser** -**Økonomi og
finansiering** -**Dialog/høring** -**Bilag** Nej**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 16-
02-2015**

Udvalget besluttede at optage punkt om afstemning om madordninger i daginstitutioner på dagsordenen.
Punkt 4 på dagsordenen udgår.

Fraværende Marie Kirk Andersen
John Køhler

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**2. Meddelelser**

Sagsnr.: 15/126

Punkttype -**Tema** -**Sagsbeskrivelse** -**Administrationens
forslag** -**Afledte
konsekvenser** -**Økonomi og
finansiering** -**Dialog/høring** -**Bilag** Nej**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 16-
02-2015**

Udvalget blev orienteret om fund af skimmelsvamp på Skovvangskolen.

Fraværende Marie Kirk Andersen
John Køhler

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**3. Valg af projekt for ny daginstitution ved Ravnsholt skolen, herunder frigivelse af anlægsmidler**

Sagsnr.: 12/17127

Punkttype

Beslutning

Tema

Byggeri af ny daginstitution ved Ravnsholt skolen har været sendt i indbudt licitation som totalentreprise til fire udvalgte entreprenører og arkitekter. Der blev afholdt licitation torsdag den 5. februar 2015. Ekstern rådgiver NB4 har forestået processen.

Børn- og Skoleudvalget anmodes om at indstille til Økonomiudvalget og byrådet, hvilket af de 4 projekter, der skal opføres og herunder, at rådighedsbeløbet til projektet frigives.

Eksterne rådgiver Jesper Martin Højriis Hansen fra rådgivningsfirmaet NB4, samt souschef fra Teknik og Drift Flemming Eismark deltager på mødet i Børn- og Skoleudvalget.

Sagsbeskrivelse

Allerød byråd godkendte på møde den 27. november 2014 forslag til byggeprogram for ny daginstitution ved Ravnsholt skolen. Med NB4 som bygherrerådgiver har projektet med byggeri af ny daginstitution ved Ravnsholt skolen været udsendt i indbudt licitation til følgende 4 entreprenører:

- Dansk boligbyg, Rum arkitekter, Almbjerg rådgivende ingeniørfirma.
- GVL Entreprise, H+ arkitekter, Dominia.
- Hoffmann, Nord arkitekter, Hansen, Carlsen og Frølund.
- H. Skjøde Knudsen, Mangor & Nagel, Mangor og Nagel, Plan+ Landskab, Bascon

Bedømmelsesudvalget vil på baggrund af de konkrete forslag fra de 4 nævnte entreprenører udarbejde en indstilling til bygherren om indgåelse af kontrakt. Kriteriet for tildeling af totalentreprisekontrakten er i overensstemmelse med byggeprogrammet "Det økonomisk mest fordelagtige tilbud". Ved bedømmelsen vil endvidere indgå underkriterierne arkitektur, teknisk værdi og energi.

Kriteriet for tildeling af totalentreprisekontrakten tager afsæt i det

byggeprogram som byrådet godkendte mødet den 27. november 2014.

Bedømmelsesudvalget består af:

Flemming Eismark, Souschef Teknik og Drift, Allerød Kommune.

Thomas Kirkegaard, Børn - og Skolechef, Allerød Kommune

Annette Scheerer, Leder af Klyngeinstitutionen i Ravnholt

Jesper Martin Bygherrerådgiver, NB4

På mødet i Børn- og Skoleudvalget fremlægger NB4 de fremsendte forslag, samt bedømmelsesudvalgets indstilling af rangorden af de tilbudte projekter, herunder hvilket projekt, som opfylder betingelserne i byggeprogrammet og er det økonomisk mest fordelagtige.

Forvaltningen vil på baggrund af beslutningen i Børn- og Skoleudvalget, Økonomiudvalget og byrådet om valg af projekt gå i forhandling med den foretrukne totalentreprenør. Skulle forhandlingerne mod forventning ikke føre til en tilfredsstillende indgåelse af aftale, forbeholdes muligheden for at optage forhandlinger med budgiver nummer to.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at udvalget indstiller til Økonomiudvalget og byrådet;

- at bedømmelsesudvalgets indstilling af rangorden af de tilbudte projekter godkendes.

- at udvalget indstiller, at der gives en anlægsbevilling på 33,247 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløb i 2014 og 2015.

Afledte konsekvenser

-

Økonomi og finansiering

Anlægsbevillingen på 33,247 mio. kr. finansieres dels af det afsatte rådighedsbeløb i 2015 på 22,747 mio. kr., dels af kassebeholdningen med 10,5 mio. kr. Det ikke forbrugte rådighedsbeløb fra 2014 på 10,5 mio. kr. overføres således ikke til 2015. Der er afsat yderligere rådighedsbeløb i 2016 på 4,0 mio. kr., som kan frigives i 2016.

Dialog/høring

-

Bilag

Nej

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 16-02-2015

Ved fremlæggelsen af projekterne deltog forældrerepræsentanter og institutionens leder.

Udvalget godkendte bedømmelsesudvalgets indstilling af rangorden af

de tilbudte projekter og indstiller til Økonomiudvalget og byrådet, at projekt mrk. 1314 fra H. Skjøde Knudsen A/S opføres.

Udvalget indstiller til Økonomiudvalget og byrådet, at der gives en anlægsbevilling på 33,247 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløb i 2014 og 2015.

Fraværende

Marie Kirk Andersen
John Køhler

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**4. Sag fra Marie Kirk Andersen vedr. køkken i Molevitten**

Sagsnr.: 15/1751

Punkttype Beslutning.**Tema** Marie Kirk Andersen har i mail af 23. januar 2015 anmodet om at nedenstående punkt optages på førstkommende møde i Børn- og Skoleudvalget.**Sagsbeskrivelse** ”Hvad vil det koste at lave et lille køkken i Hobitten, hvor de pædagogiske aktiviteter for klubbørnene omkring ”eftermiddagsmad og hygge” kan fortsætte, jf. tidligere bekymringsbrev fra Hobittens forældrebestyrelse af den 16. december ’14? Således at der fortsat er mulighed for at have de aktiviteter i klubregi af denne karakter, såfremt det nuværende køkken bliver brugt til at lave mad til institutionerne i området (madordning) – og derfor af hygiejne hensyn ikke også kan bruges af klubbens medlemmer”**Bilag** Nej**Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 16-02-2015**Udgår.

Fraværende Marie Kirk Andersen
John Køhler

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**5. Afstemning om madordninger i daginstitutioner, 2015**

Sagsnr.: 14/17703

Punkttype Beslutning.**Tema** Forvaltningen har opgjort resultatet af forældrenes afstemning om madordninger i daginstitutionerne i perioden august 2015 – juli 2017.

I to lokalområder blev der stemt om en madordning med fælles områdeproduktion fra et produktionskøkken i området. Afstemningsresultatet i disse to lokalområder giver ikke den tilsigtede stordriftsfordel. Udvalget bedes derfor tage stilling til nogle spørgsmål i forbindelse med organiseringen af madordningen i disse to lokalområder.

Sagsbeskrivelse I perioden 21. januar til 4. februar 2015 er den lovpligtige afstemning om obligatoriske madordninger i daginstitutioner gennemført blandt forældre til børn i daginstitutioner i Allerød kommune.

I henhold til Dagtilbudslovens § 16b skal forældre til børn i daginstitutioner have mulighed for at fravælge en obligatorisk madordning mindst hvert andet år. Det betyder, at der skal tilkendes gives et aktivt fravalg ved afstemningen, hvis man ikke ønsker madordning.

Beslutning sker ved simpelt flertal.

Byrådet har besluttet, at afstemningen opgøres for hver daginstitutionsafdeling og for aldersgrupperne 0-2 år og 3-5 år. Det betyder fx, at Ravnholtinstitutionens afstemningsresultat opgøres for hver af de fire afdelinger: Afd. Søageren, Afd. Skovsneppen, Afd. Grøftkantens vuggestue og Afd. Grøftkantens børnehave samt for de 0-2 årige og de 3-5 årige i hver afdeling.

I alt har forældre til 860 børn afgivet deres stemme.

Afstemningsresultat 2015 – Model ”Nuværende madordning”

Forvaltningen har opgjort resultaterne af afstemningen for hver daginstitutionsafdeling og aldersgruppe, som har stemt om en madordning, som den nuværende med fuld madproduktion i hver

institution:

Blovstrød Børnehus

Afd. Tusindfryd (0-2 år)	JA
Afd. Tusindfryd (3-5 år)	NEJ
Afd. Brumbassen (0-2 år)	JA
Afd. Brumbassen (3-5 år)	NEJ

Børnehuset Blommehaven

Afd. Viktoria (0-2 år)	JA
Afd. Viktoria (3-5 år)	NEJ
Afd. Engblommen (0-2 år)	JA
Afd. Engblommen (3-5 år)	NEJ

Lillerød Børnehus

Afd. Gravensten vuggestue (0-2 år)	JA
Afd. Gravensten børnehaven (3-5 år)	NEJ
Afd. Æblehaven (3-5 år)	NEJ
Afd. Mariehønen (0-2 år)	NEJ
Afd. Mariehønen (3-5 år)	NEJ

Børnehuset Kirsebærgården

0-2 år (Afd. vuggestuen)	JA
3-5 år (Afd. børnehaven)	NEJ

Børnehuset Firkløveret

Afd. Rønneholtparkens vuggestue	JA
Afd. Rønnehuset	NEJ
Afd. Kastanien (0-2 år)	NEJ
Afd. Kastanien (3-5 år)	NEJ

Ravnsholtinstitutionen

Afd. Søageren (0-2 år)	JA
Afd. Søageren (3-5 år)	NEJ
Afd. Grøftekanten 5 (0-2 år)	JA
Afd. Grøftekanten 4-6 (3-5 år)	NEJ
Afd. Skovsneppen (3-5 år)	NEJ

Afstemningsresultaterne giver ingen ændringer i forhold til institutionernes nuværende madordninger.

Afstemningsresultat 2015 – Model ”Fælles områdeproduktion” i Lyng og Skovvang

Forvaltningen har opgjort resultaterne af afstemningen for hver daginstitutionsafdeling og aldersgruppe, som har stemt om en madordning med fælles madproduktion i et lokalt områdekøkken.

Resultatet af afstemningen giver ikke den tilsigtede stordriftsfordel i fælles områdeproduktion. Derfor vil den økonomiske beregning af udgifterne til køkkenpersonalets løn, som indgår i ”Analyserapport af

Madordningen på Daginstitutionsområdet" ikke kunne overholdes. Det forventes dog, at budgettet til madordningerne kan holdes inden for den samlede ramme, idet fx udgiften til transport spares.

Skovvang lokalområde:

Skovvang Børnehus

0-2 år	NEJ
3-5 år	NEJ

Ørnevang Børnehus

0-2 år (Afd. vuggestuen)	JA
3-5 år (Afd. børnehuset)	NEJ

I forhold til de nuværende madordninger er der ændringer i Skovvang Børnehus, som aktuelt har madordning for vuggestuebørnene. Skovvang Børnehus har fravalgt madordning fra 1.8.2015.

Placering af områdekøkken i Skovvang lokalområde

Områdekøkkenet i Skovvang lokalområde placeres i Ørnevang børnehus, hvilket ikke giver anledning til yderligere.

Lyngelokalområde:

Lyngelokalområde Børnehus

0-2 år	NEJ
3-5 år	NEJ

Molevitten/Elmedalen Børnehus

Afd. Molevitten (0-2 år)	NEJ
Afd. Molevitten (3-5 år)	NEJ
Afd. Elmedalen (0-2 år)	JA
Afd. Elmedalen (3-5 år)	JA

I forhold til de nuværende madordninger er der ændringer i Afd. Elmedalen, som aktuelt har madordning for vuggestuebørnene. Fra 1.8.2015 oprettes madordning for alle børn i Afd. Elmedalen.

I perioden 1.marts til 31. juli 2015 er der meget få børn, som har madordning. Derfor flyttes madproduktionen fra Elmedalen 2A til køkkenet i Elmedalen 2C, som det fremstår nu.

Køkkenet i Elmedalen 2C er registreret hos Levnedsmiddelstyrelsen til madproduktion, men har ikke tidligere været anvendt.

Placering af madproduktionen i Lyngelokalområde fra 1.8.2015 tages op som en særskilt sag på et senere møde.

Administrationens forslag**Genberegning af budget til Model "Fælles Områdeproduktion"**

Udvalget bedes godkende, at der foretages en genberegning af budgettet til madordning med Fælles Områdeproduktion.

Da den tilsigtede stordriftsfordel ikke kan opnås med det antal børn, som har valgt madordning med Fælles Områdeproduktion i afstemningsperioden fra 1.8.2015 – 31.7.2017, er den opstillede timetildelingsberegning til køkkenpersonalet ikke bæredygtig.

Forvaltningen foreslår derfor, at beregningens timetildelingsmodel justeres, idet den samlede økonomiske ramme overholdes.

Afledte konsekvenser

Den fortsatte anvendelse af Elmedalen 2C kan ikke forudses, før dagtilbudsprognosen 2016-20 er udarbejdet.

Resultatet af afstemningen om fælles områdeproduktion giver ikke den tilsigtede stordriftsfordel i fælles områdeproduktion. Derfor vil den hidtidige beregning af udgifterne til køkkenpersonalets løn, ikke kunne overholdes. Det forventes dog, at budgettet til madordningerne kan holdes inden for den samlede ramme, idet fx udgiften til transport spares.

Bilag

Frokostordning 2015 061114.pdf
Afstemning Madordning 2015-2017

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 16-02-2015

Udvalget godkendte Forvaltningens forslag.

Fraværende

John Køhler

Signeret af:

Miki Dam Larsen
Formand

Agnete Fog
Medlem

Erik Lund
Medlem

Jesper Hammer
Medlem

Nikolaj Bührmann
Medlem

Bilag: 5.1. Frokostordning 2015 061114.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 16. februar 2015 - Kl. 7:30

Adgang: Åben

Bilagsnr: 88214/14

Analyserapport af Madordningen på Daginstitutionsområdet

Allerød Kommune – Dagtilbudsafdelingen
Valg af madordning i institutionerne

INDLEDNING	3
ORGANISERING AF MADORDNINGER I DAGINSTITUTIONERNE	3
ANALYSE	4
SAMMENLIGNING AF MADORDNING	5
PRODUKTIONSTYPER	6
ØKOLOGI	7
KOSTPRIS (PRIS PR. MÅLTID)	7
TAKSTER	7
FORSLAG TIL ORGANISERING AF MADORDNING I ALLERØD KOMMUNE	8
Scenarie A – nuværende frokostordning i opdateret udgave	8
Scenarie B – Ekstern leverance	9
Scenarie C – Fælles områdeproduktion	10
KONKLUSION	12

Indledning

Indeværende analyse udgør den sidste af tre delanalyser af styringsgrundlaget på Dagtilbudsområdet.

Analysen er udarbejdet for at belyse muligheder for organiseringen af en madordning i daginstitutionerne i Allerød kommune fremover, da den nuværende frokostordning ophører 31. juli 2015.

Undersøgelsen har fokus på nedbringelse af forældrebetalingen uden at gå på kompromis med kvaliteten af maden.

Byrådets budgetforlig 2014-17 beskriver, at følgende analyse skal gennemføres til budgetforhandlingerne 2015-18:

"Der arbejdes videre med at forbedre styringsgrundlaget på daginstitutioner, der skal sikre, at børnene får den daginstitutionsskoleplads, der ønskes."

Af "Konstitueringsaftalen for Allerød Byråd efter kommunalvalget den 19. november 2013" fremgår det i øvrigt, at der skal gennemføres en analyse af daginstitutionstaksten og lukkedage i takt med effektiviseringer på dagtilbudsområdet.

Analysen af daginstitutionstaksten indgår i Analyse af styringsgrundlaget i daginstitutioner, del 2 af Børn- og Skoleudvalget d. 12. august 2014.

Organisering af madordninger i daginstitutionerne

Fra 1. januar 2010 indførtes en obligatorisk madordning i alle dagtilbud.

§ 16 a. Alle børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privatinstitutioner efter § 19 skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage, jf. dog stk. 3 og 4 og § 16 b, stk. 1-3.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner efter § 19, stk. 2-4, for alle børn i samme aldersgruppe.

.....

Jf. Dagtilbudsloven § 16b gennemføres der valg af madordning blandt forældre til børn i dagtilbud hvert andet år.

I Allerød kommune gennemføres der valg i de første måneder af lige år – med ikrafttræden pr. 1. august.

§16 b.....

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal mindst hvert andet år og højst én gang om året give mulighed for fravalg efter stk. 1 og 2 af et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk.

1. Frokostmåltidet skal ophøre, senest 6 måneder efter at forældrenes beslutning om fravalg er modtaget af kommunalbestyrelsen. Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed er ansvarlig for at oplyse kommunalbestyrelsen om forældrenes beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal forud for forældrebestyrelsens eller forældrene i den enkelte enheds beslutning efter stk. 1 og 2 oplyse forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed om kommunens forventede takst for et sundt frokostmåltid, jf. § 32 a, stk. 3.

Det er kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning om, hvilke madordning(er), som forældrene skal kunne vælge imellem, og hvilken andel af den samlede udgift, forældrene skal afholde.

Forud for sidste valg af madordninger i dagtilbud besluttede byrådet, at den kommunale madordning fortsat er 100% forældrefinansieret, og at valget gennemføres med størst mulig valgfrihed. Det betyder, at hver aldersgruppe (0-2 årige og 3-6 årige) og hver afdeling i en daginstitution kan træffe deres eget valg.

Samtidigt blev det besluttet, at forældre til børn i daginstitutioner kunne vælge et frokostmåltid, som produceres fra bunden i institutionens eget køkken. I den nuværende madordning i Allerød produceres maden af uddannet køkkenpersonale i institutionernes egne køkkener i hver enkelt afdeling. Institutionen får tildelt et køkkenbudget baseret på køkkentid pr. barn samt en kostpris til indkøb af madvarer.

I indeværende valgperiode har 305 børn tilvalgt Allerød kommunes madordning. Det er udelukkende vuggestuebørn, som har tilvalgt den kommunale madordning.

Som oplæg til byrådets beslutning i 2012 fremlagde forvaltningen et forslag til madordning med ekstern leverandør. Denne sag blev behandlet af det daværende Børneudvalg i august 2012.

Analyse

I det følgende er en række kommuners madordning sammenlignet med Allerød kommunes madordning:

- Fredensborg,
- Hørsholm
- Rudersdal
- Holbæk.

Udover Allerøds nabokommuner indgår Holbæk kommunes madordning i sammenligningen, fordi den kombinerer ekstern leverance og egenproduktion.

Til brug for sammenligningsgrundlag er der lagt vægt på,

- hvorvidt der benyttes økologiske råvarer
- typer af produktion (maden produceres fra bunden i eget køkken)
- tildeling af køkkentid og gennemsnitlig løn til køkkenpersonale.

Alle disse vilkår vil påvirke taksten på madordningen.

Der er benyttet både skriftligt materiale - modtaget fra kommunerne -; mundtligt overleveret data, og data fra kommunernes egne hjemmesider.

Visse takster og kostpriser er beregnede gennemsnitspriser. Det skyldes at bl.a. Rudersdal og Hørsholm prisfastsætter deres takst på baggrund af en aldersopdeling, mens Allerød Kommunes takst for madordning er uafhængig af alder.

I gruppen af sammenligningskommuner har Allerød den højeste takst, mens Holbæk har den laveste. Med det udgangspunkt er de bagvedliggende faktorer analyseret.

Sammenligning af madordning

Emne/Kommune	Allerød	Holbæk	Rudersdal*	Hørsholm ¹	Fredensborg
Pris 0-2 år	892	470	630 (680) ²	506 (531)	518,8*
Pris 3-6 år	892	470	740(680)	556 (531)	518,8*
Økologi	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Produktionstype	Egen produktion	Egen produktion og ekstern leverance	Egen produktion	Ekstern leverance	Egen produktion
Køkken tid pr. barn pr. uge	0,85 t	0,23 t + 2,5 t grundtimal, pr. køkken	0,3t (vug) 0,25t (bh) til produktion 0,1 t pr. måltid til anretning	0,058 t (kun til anretning)	0,23t + 20t pr. køkken Store institutioner kan tildeles flere grundtimer
Gnst.timeløn til køkkenpersonale i kr.	177,29	161,6	176/218 (197) - produktion 150 anretning	168	186
Kostpris pr. barn i kr.	8,50	12,50	8,00/14,00 (11)	13,50/15,50 (14,50)	10,8
Transport	-	Indgår i leverandørpris	600.000 kr.	Indgår i leverandørpris	-

*Forældrebetalingssandelen udgør 75% af bruttoudgiften til madordningen.

¹ BEMÆRK! Taksten er aldersreguleret

² Tal i ( ) er det beregnede gennemsnit for at gøre tildelingene sammenlignelige.

Produktionstyper

Der er fire forskellige typer af madproduktion:

1. Fuld egenproduktion, hvor maden laves hver dag i hver institution
2. Fuld egenproduktion, hvor maden laves i storkøkkener og transporteres ud til daginstitutionerne hver dag,
3. Ekstern leverance af delvis produceret mad, der transporteres til daginstitutionerne et par gange om ugen, hvor det opvarmes og serveres
4. Kombination af ekstern leverance (delvis produktion) og fuld egenproduktion.

Allerød og Fredensborg har fuld egenproduktion fra et produktionskøkken i hver af de daginstitutionsafdelinger, der har tilvalgt en madordning. (1)

Holbæk har en kombineret ordning, hvor køkkener med produktionskøkken kan tilbyde madordning med fuld egenproduktion, mens daginstitutioner uden produktionskøkkener får maden leveret af en ekstern leverandør (4).

Rudersdal har ligeledes fuld egenproduktion. Madordningerne er dog indrettet således, at nogle daginstitutioner med store produktionskøkkener dagligt leverer mad til mindre institutioner med anretter-køkkener (2).

Rudersdal opererer med 3 forskellige ressourcefordelingskriterier - afhængig af produktionstypen.

Hørsholm benytter sig af ekstern leverandør i alle daginstitutioner. Der er fastsat forskellige kostpriser afhængige af barnets alder (3).

Produktionen og kravene til køkkenpersonale samt lønudgifterne har stor indvirkning på størrelsen af forældrebetalingen.

Køkkener med fuld egenproduktion kræver flere personaletimer end anretter-køkkener med delvis produktion af mad og smør-selv-måltider, idet anretning kræver færre køkkentimer til en lavere løn.

Typisk vil et køkken med fuld egenproduktion have køkkenfaglig uddannet personale ansat, mens et anretter-køkken kan gøre brug af eks. en pædagogmedhjælper med hygiejnecertifikat.

Hørsholm, hvor al mad til alle daginstitutioner leveres udefra, har den laveste timetildelingsfaktor til køkkenpersonalet, og den gennemsnitlige timeløn til køkkenpersonale er den næstlaveste i de kommuner, som sammenlignes.

Holbæk anvender en kombination af egen produktion til 1/3 af institutionerne og levering af mad til resten. Holbæk har den laveste timeløn og næstmindste timetildelingsfaktor.

De øvrige 3 kommuner (Rudersdal, Fredensborg og Allerød), som alle anvender fuld egenproduktion, har de højeste timelønninger og den største tildelingsfaktor af tid til køkkenpersonale.

Ud af de 3 kommuner med egenproduktion (Rudersdal, Fredensborg og Allerød) har Allerød helt klart den højeste timetildelingsfaktor til køkkenpersonale, og det laveste beløb pr. måltid.

Der er en umiddelbar sammenhæng mellem produktionstype (fuldegenproduktion i egen institution eller delvis produktion) og prisen på madordningen. Forskellen opstår, fordi lønnen til uddannet køkkenpersonale i mange mindre køkkener, gør prisen på madordningen dyr.

Økologi

Alle sammenligningskommunerne nævner økologi i forbindelse med deres madordning, men ikke alle har et krav til deres økologiprocent.

- **Allerød** har et krav på minimum 80% økologi i madproduktionen.
- Fru Hansens Kælder, som er ekstern leverandør i både **Holbæk og Hørsholm**, garanterer minimum 75 % økologi.
- Fredensborg har fastsat en økologiprocent på 75 %.
- Som den eneste kommune i sammenligningen har **Rudersdal** ikke et krav til økologi i madproduktionen. Det ses dog gerne, at der anvendes økologi ske råvarer og så få tilsætningsstoffer som muligt.

Udgangspunktet for denne analyse var, at høje krav til økologi ville påvirke kostprisen og dermed taksten. Det viser sig imidlertid, at Allerød med en høj økologi, har den laveste kostpris i sammenligningsgruppen.

Kostpris (pris pr. måltid)

Hørsholm, som udelukkende anvender en ekstern leverandør med delvist produceret mad, som kun skal anrettes i institutionen, har den højeste kostpris (pris på måltid pr. barn).

Rudersdal, som leverer mad fra egne storkøkkener i en daginstitution i lokalområdet, har en høj kostpris til de ældste børn, mens kostprisen til de yngste er den laveste i sammenligningskommunerne.

Rudersdal har en særlig udgift til transport af mad fra storkøkkenerne til institutionerne. Det er en omkostning (ca. kr. 600.000,- i 2014), som tillægges i forældrebetalingen, men ikke indgår i beregningen pr. barn.

Hørsholm og Rudersdal differentierer kostprisen (udgift pr. måltid) efter alder. Den gennemsnitlige kostpris anvendes til sammenligning.

Allerød kommunes kostpris er den laveste i sammenligningskommunerne.

Takster

I nogle kommuner er opkrævning sker fordelt over 12 måneder, mens juli måned er betalingsfri i andre kommuner.

Allerød kommune opkræver forældrebetalingen i 11 måneder om året.

I analysen er alle takster omregnet til 11 måneders betaling, så det bliver sammenligneligt med Allerød Kommune.

Der er desuden foretaget en beregning af den gennemsnitlige takst for de kommuner, som har en aldersdifferentieret takst.

De billigste priser på madordning har de to kommuner, som væsentligst anvender eksterne leverandører. Holbæk og Hørsholm har samtidigt de laveste udgifter til køkkenpersonale.

Hørsholm anvender udelukkende en ekstern leverandør af mad til daginstitutionerne.

I Holbæk får 2/3 af institutionerne leveret mad fra en ekstern leverandør og bruger samtidigt pædagogmedhjælpere med hygiejne certifikat til at anrette den mad, der leveres i institutionerne. Den sidste 1/3 af daginstitutionerne i Holbæk har ansat køkkenfagligt personale i institutionens eget køkken. Den gennemsnitlige timeløn til alt køkkenpersonale baseres på pædagogmedhjælperlønninger.

Holbæk har planer om at hæve taksten for deres frokostordning i 2015. Den vil komme til at ligge på omkring kr. 559,-, lidt over Hørsholm og Fredensborg.

Fredensborg kommune valgte at bruge ressourcer på at anlægge nye køkkener i alle daginstitutioner, da de obligatoriske madordninger blev indført i 2010. Dette giver en række stordriftsfordele, som betyder, at timetildelingsfaktoren pr. barn – og dermed lønudgifterne – kan holdes på et minimum.

Rudersdal kommune nærmer sig samme model med få daginstitutioner med store produktionskøkkener. Rudersdal har en høj gennemsnitstimeløn til køkkenpersonale i storkøkkenerne.

Det skal nævnes, at Rudersdal har en særlig takst på kr. 780,- for skovbørnehavebørn. Den kategori er fravalgt i analysen, fordi denne kategori ikke eksisterer i Allerød kommune.

I Rudersdal er gennemsnitlønningen beregnet på baggrund af, at de første 37 timer i storkøkkenerne er lederlønninger til en timeløn på kr. 218. Timer derudover ligger på kr. 176,-.

Forslag til organisering af madordning i Allerød kommune

På baggrund af de indsamlede data har vi valgt at opstille 3 forskellige scenarier for organisering af madordningen i Allerød kommune.

De tre scenarier er beregnet ud fra en forudsætning på 230 måltider pr. barn på et år og prognosetallet for 0-6 årige børn i kommunen pr. 1. marts 2015.

Scenarie A – nuværende frokostordning i opdateret udgave

Modellen beskriver den samme madordning, som Allerød Kommunes har i dag.

Her er afsat 0,85 time. pr. barn pr. uge til køkkentid og en gennemsnitlig timeløn på kr. 180,84.

Der er ikke afsat ressourcer til fravær eller uddannelse.

Taksten i 2014 er på kr. 892.

Bemærk! at kostprisen foreslås forhøjet fra 8,50 kr. til 10,50 kr. pr. måltid.

Hvis kostpris og timeløn ændres vil den ny takst for madordningen blive beregnet således:

				0,85	kr 10,50	kr 347.936		
	0-2 år	3-6 år	i alt.	Variabelt (timer) pr. barn pr uge	mad pr. år i 230 dg.	løn pr år	Tildeling m alle pr. år	Tildeling m tilmeldte i dag pr. år
Blovstrød Børnehus	35	75	110	93,5	265.650	879.244	1.144.894	249.795
Ørnevang	30	46	76	64,6	183.540	607.478	791.018	312.244
Skovvang	21	61	82	69,7	198.030	655.436	853.466	218.571
Blommehaven	46	74	120	102,0	289.800	959.175	1.248.975	478.774
Lillerød	55	47	102	86,7	246.330	815.299	1.061.629	333.060
Rønneholt	30	-	30	25,5	72.450	239.794	312.244	312.244
Kastanien	27	60	87	74,0	210.105	695.402	905.507	-
Rønnehuset	-	41	41	34,9	99.015	327.718	426.733	-
Kirsebærgaarden	33	38	71	60,4	171.465	567.512	738.977	343.468
Ravnsholt	53	130	183	155,6	441.945	1.462.742	1.904.687	551.631
Molevitten	33	60	93	79,1	224.595	743.361	967.956	-
Elmedalen	16	36	52	44,2	125.580	415.643	541.223	166.530
Lynge	22	42	64	54,4	154.560	511.560	666.120	-
Samlet resultat.	401	710	1.111	944,4	2.683.065	8.880.365	11.563.430	2.966.316
Takst pr. barn pr. md.							946	946

Fordelene ved scenarie A er, at børnene oplever, at maden bliver tilberedt hver dag i eget køkken. Frokosten vil ofte være en varm ret, hvorfra duften af mad breder sig i deres opholdsrum. Det er en fordel, som forældre giver udtryk for at ville prioritere højt.

Den største ulempe ved den nuværende ordning i Allerød er den høje timetildelingsfaktor til køkkenpersonalet. Men med et lavere timetal vil institutionerne ikke kunne tilbyde bæredygtige stillinger til deres køkkenpersonale. Med de mange mindre institutionskøkkener og få tilmeldte til madordninger er det allerede nu et problem at rekruttere kvalificeret køkkenpersonale.

Scenarie B – Ekstern leverance

Andet scenarie beskriver en model med leverance af frokost fra en ekstern leverandør. Der er her taget udgangspunkt i priser fra firmaet "Fru Hansens Kælder", som også er leverandør til madordningerne i Hørsholm og Holbæk.

I denne ordning leveres varm mad 2 gange om ugen. Med disse leverancer følger smør-selv-mad til de resterende dage. Der beregnes 6 minutter pr. barn til anretning og en gennemsnitlig kostpris på kr. 14,50 (gennemsnitstimeløn kr. 158,45). De dage om ugen, hvor der serveres varme retter, vil børnene kunne opleve duften af mad i deres institution.

Hvis denne ordning blev indført i Allerød kommune viser beregninger på de aktuelle forudsætninger og normeringer i 2015, at taksten kan reduceres til kr. 420 kr. pr. md. (hvis alle indskrevne børn tilvælger madordningen) eller 444 kr., hvis samme antal børn som i 2014 tilvælger til madordningen.

					2,5	6		kr 14.50	kr 304.858		
	0-2 år	3-6 år	i alt.	antal huse	Fast (time) pr. uge	Anretning timer pr. barn	Timer pr. uge	Kostpris - Fru Hansen	løn pr år	Tildeling m alle pr. år	Tildeling m tilmeldte i dag pr. år
Blovstrød Børnehus	35	75	110	3	8	11,0	18,5	366.850	152.429	519.279	120.413
Ørnevang	30	46	76	2	5	7,6	12,6	253.460	103.816	357.276	145.367
Skovvang	21	61	82	1	3	8,2	10,7	273.470	88.162	361.632	107.936
Blommehaven	46	74	120	2	5	12,0	17,0	400.200	140.070	540.270	211.910
Lillerød	55	47	102	3	8	10,2	17,7	340.170	145.837	486.007	153.685
Rønneholt	30	-	30	1	3	3,0	5,5	100.050	45.317	145.367	145.367
Kastanien	27	60	87	2	5	8,7	13,7	290.145	112.880	403.025	-
Rønnehuset	-	41	41	1	3	4,1	6,6	136.735	54.380	191.115	-
Kirsebærgaarden	33	38	71	2	5	7,1	12,1	236.785	99.697	336.482	157.844
Ravnsholt	53	130	183	4	10	18,3	28,3	610.305	233.175	843.480	261.621
Mølevitten	33	60	93	2	5	9,3	14,3	310.155	117.823	427.978	-
Elmedalen	16	36	52	1	3	5,2	7,7	173.420	63.443	236.863	87.142
Lynge	22	42	64	1	3	6,4	8,9	213.440	73.331	286.771	-
Samlet resultat.	401	710	1.111	25	63	111	174	3.705.185	1.430.360	5.135.545	1.391.283
Takst pr. barn pr. md.										420	444

Fordelene ved scenarie B er en lavere lønudgift til køkkenpersonale og dermed en lavere forældrebetaling.

I denne madordning er det ikke nødvendigt med uddannet køkkenpersonale. Institutionerne kan gøre brug af en pædagogmedhjælper med hygiejncertifikat til at anrette maden.

Der serveres lune retter og smør-selv-mad fra en godkendt og erfaren leverandør, som sikrer levering af maden. Der skal ikke tages højde for vikardækning ved sygdom., idet dette er leverandørens ansvar.

Smør-selv-mad kan være en god pædagogisk oplevelse og anvendes som læring for børnene.

Ulemperne er, at der ikke laves mad i husene, og børnene kan ikke opleve duften af tilberedningen af maden. De vil kun få varm mad 2 dage om ugen, og der er ikke mulighed for at tage hensyn til børnenes smag og behag.

Mange forældre har en opfattelse af, at mad fra en ekstern leverandør er kedeligt.

Scenarie C – Fælles områdeproduktion

I sidste scenarie beskrives en kombinationsmodel med et produktionskøkken pr. område og mindre anretter-køkkener i de institutionsafdelinger, der ikke varetager produktion af maden. På den måde deles flere institutioner om køkken og køkkenpersonale, hvilket resulterer i, at der kan tilbydes flere bæredygtige stillinger.

Køkkenpersonalet vil kunne indgå i en turnus og fx tilberede maden 1 dag om ugen i hver af områdets institutioner.

Der vil samtidigt skulle tilberedes mad til opvarmning og/eller smør-selv-mad til de dage, hvor maden ikke tilberedes i institutionen.

Alternativt kan maden transporteres fra områdets produktionskøkken til de enkelte institutioner på daglig basis.

Modellen kræver transport af den varme mad. I Rudersdal benyttes Beredskabet til at levere maden, og forvaltningen varetager administrationen samt indkøb af varmekasser m. Det er også muligt at tilkøbe en ekstern leverandør af transporten, som samtidigt sørger for varmekasser osv.

Ressourcetildelingen til denne model er baseret på en grundnormering i timer på 2,5 timer pr.

institutionsafdeling/hus. Derudover tildeles 13,4 min. pr. barn pr. uge til de institutionskøkkener, der forestår produktion af mad og 6 min. pr. barn pr. uge til de institutioner, der kun anretter maden.

Der regnes med en gennemsnitspris på 180,85 kr. til køkkenpersonale.

Prisen pr. måltid forhøjes til 10,50 kr.

Baseret på normeringen for 2015 bliver taksten for denne madordning 499 kr.+ transport (hvis alle indskrevne børn tilvælger madordningen)eller 700 kr. + transport, hvis samme antal børn som i 2014 tilvælger til madordningen.

					2,5	0,223	0,1		kr 10,50	kr 347.936		
	0-2 år	3-6 år	i alt.	antal huse	Fast (time) pr. uge	Variabelt (timer) pr uge	Anretning (timer)	timer pr. uge	mad pr. år i 230 dg.	løn pr år	Tildeling m. alle pr. år	Tildeling m. tilmeldte i dag
Blovstrød Børnehus	35	75	110	3	7,5	24,5	-	32,0	265.650	301.200	566.850	174.699
Ørnevang	30	46	76	2	5,0	35,2	-	40,2	183.540	378.348	561.888	251.132
Skovvang	21	61	82	1	2,5	-	8,2	10,7	198.030	100.619	298.649	69.097
Blommehaven	46	74	120	2	5,0	49,5	-	54,5	289.800	512.557	802.357	318.709
Lillerød	55	47	102	3	7,5	-	10,2	17,7	246.330	166.445	412.775	96.346
Rønneholt	30	-	30	1	2,5	35,2	-	37,7	72.450	354.838	427.288	177.547
Kastanien	27	60	87	2	5,0	-	8,7	13,7	210.105	128.830	338.935	33.086
Rønnehuset	-	41	41	1	2,5	-	4,1	6,6	99.015	62.064	161.079	15.939
Kirsebærgaarden	33	38	71	2	5,0	-	7,1	12,1	171.465	113.785	285.250	83.763
Ravnsholt	53	130	183	4	10,0	56,6	-	66,6	441.945	626.680	1.068.625	388.303
Mølevitten	33	60	93	2	5,0	-	9,3	14,3	224.595	134.473	359.068	34.535
Elmedalen	16	36	52	1	2,5	-	5,2	7,7	125.580	72.408	197.988	57.151
Lynge	22	42	64	1	2,5	46,6	-	49,1	154.560	461.787	616.347	494.741
Samlet resultat.	401	710	1.111	25	62,5	247,8	52,8	363,1	2.683.065	3.414.034	6.097.099	2.195.047
Takst pr. barn pr. md.											499	700

OBS! Modellen kræver, at der etableres et produktionskøkken i hvert område med tilstrækkelig kapacitet til, at der kan leveres mad til alle børn i området!

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt for alle områder at få et produktionskøkken med tilstrækkelig kapacitet til at levere mad til alle områdets institutioner uden ombygning og fornyet godkendelse af myndighederne.

Modellen kan dog indtænkes i strukturprocessen og den fysiske udbygningsplan på dagtilbudsområdet, så der sikres køkkenkapacitet til at etablere denne model over år.

Der vil være køkkenkapacitet til umiddelbart at etablere modellen i følgende områder:

- Lynge – køkkenet i Multihuset
- Skovvang – køkkenet Ørnevang Børnehus

Så snart institutionsbyggeriet i Ravnsholt og Blovstrød er færdiggjort kan disse produktionskøkkener levere til

- Ravnsholtinstitutionen og Kirsebærgårdens børnehus (evt. Violklyngen)
- Blovstrød børnehus

Modellen vil ikke kunne etableres i Lillerød-området, før der er taget stilling til dagtilbudsstrukturen i dette område.

Fordelene ved dette scenarie er, at børnene vil opleve, at der laves mad i deres hus i løbet af ugen. De vil få lune retter flere gange i løbet af ugen og smør-selv-mad, hvor de kan deltage og lære.

Der kan skabes en fleksibel menuplanlægning, hvor hver institution har mulighed for at påvirke menuen.

Taksten vil kunne sættes ned.

Ulemperne vil være at der ikke serveres fuldt produceret varm mad dagligt, og at køkkenpersonalet kan risikere at skulle flytte arbejdsplads flere gange om ugen.

Modellen er sårbar ved sygdom hos køkkenpersonalet – dog ikke så sårbar som den nuværende model, idet stordriftsfordelen vil sikre, at der tilknyttes flere medarbejdere til produktionskøkkenerne i hvert område.

Konklusion

Hvis Allerød fortsat tilbyder en madordning, som den ser ud i dag (scenarie A), vil det være nødvendigt at øge prisen pr. måltid (kostpris), for at der madordningen kan leve op til kravet om 80% økologi. Prisen vil dermed stige med ca. 50 kr. pr. indbetalingen i forhold til 2014.

I alle modeller hænger en takstnedsættelse direkte sammen med besparelser på lønudgifterne i forbindelse med madordningerne. Ønskes en billigere madordning, kan taksten nedbringes på flere måder.

Dette kan ske

- 1) ved at nedskrive timetildelingsfaktoren for køkkenpersonalet fx i en områdemodel, hvor der varetages fuld produktion af maden i tilknytning til områdets institutioner. For at sikre bæredygtige stillinger for køkkenpersonalet vil det være nødvendigt, at flere institutioner deles om samme køkkenpersonale. Besparelsen på denne model (C) kan være op til 554 kr. pr. indbetaling (6.094 kr. pr. år)
- 2) lønudgifterne nedbringes ved at udlægge madordningen til en ekstern leverandør, som kan tilbyde delvist produceret mad til en væsentlig lavere pris.

Den nuværende madordning med fuld egenproduktion i hver institutionsafdeling hver dag forudsætter en høj timetildeling pr. barn til køkkenpersonalet sammenlignet med andre kommuner. Valget af egenproduktion udløser desuden en højere gennemsnitstimeløn, idet der er køkkenpersonale i mange små køkkener, og køkkenpersonalet har en køkkenfaglig uddannelse.

En ekstern leverandør høster stordriftsfordele ved at samle produktionen af mad i store køkkener, således at den samlede udgift til lønninger kan nedsættes. Derudover er der en mindre udgift til uddannet personale til anretning meget få timer pr. uge.

Bilag: 5.2. Afstemning Madordning 2015-2017

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 16. februar 2015 - Kl. 7:30

Adgang: Åben

Bilagsnr: 12003/15

	Antal indmeldte på afstemningstidspunktet	NEJ	% af antal indmeldte
Blommehaven			
Viktoría 0-2 år	23	4	17
Viktoría 3-6 år	45	27	60
Engblommen 0-2 år	24	3	13
Engblommen 3-6 år	46	29	63
Kirsebærgården			
0 -2 år	22	0	-
3 -6 år	60	31	52
Ravnsholt			
Søageren 0-2 år	24	0	-
Søageren 3- 6 år	36	35	97
Grøfttekanten 0 - 2 år	30	2	7
Grøfttekanten 4 3-6 år	31	17	55
Grøfttekanten 6 3-6 år	25	13	52
Skovsneppen 3-6 år	42	35	83
Firkløveret			
Rønnehuset	46	26	57
Rønneholtsparkens VU	33	1	3
Kastanien Violvej 3	28	21	75
Kastanien Violvej 1	58	41	71
Lillerød Børnehus			
Mariehønen 0 -2 år	8	6	75
Mariehønen 3 -6 år	34	22	65
Æblehaven, Gravensten 3 -6 år	78	48	62
Gravesten 0 - 2 år	33	2	6
Blovstrød BHU			
Tusindfryd 0- 2 år	22	8	36
Tusindfryd 3 - 6 år	23	14	61
Brumbassen 0-2 år	11	3	27
Brumbassen 3-6 år	70	53	76
Skovvang Børnehus			
0 -2 år	29	17	59
3 -6 år	50	46	92
Ørnevang			
0 -2 år	28	3	11
3 -6 år	48	25	52
Lynge Børnehus			
0 -2 år	17	11	65
3 -6 år	50	45	90
Molevitten			
0 -2 år	24	23	96
3 -6 år	67	37	55
Elmedalen			
0 - 2 år	17	1	6
3 - 6 år	49	15	31